

ESPORTS | pàg. 26

Bàsquet. Primera victòria del Força Lleida de la temporada fora de casa contra l'Alacant per 74-79



| pàg. 30

Bàsquet. El Cadí la Seu certifica la primera posició de la Eurocup al superar l'Eleftheria grec per 70-61

DIJOUS 30
DE NOVENBRE DEL 2023
Número 15.050 · Any XLII
1,70 €

www.segre.com

Un total de 14.600 lleidatans estan polimedocats amb 10 o més fàrmacs receptats

CAP || El de Mollerussa i el Primer de Maig de Lleida, els que més en prescriuen

Efectes secundaris || Salut creu que un elevat nombre en pot reduir l'eficàcia

Centres || Els més valorats pels usuaris són els d'Artesa de Segre, Tremp i Albatàrrec

LLEIDA | 10

Cabanabona, un poble pioner de la geotèrmia

Escalfa amb 21 pous els edificis públics i primeres cases



JORDI ECHEVARRIA

Cabanabona s'ha convertit en un municipi pioner en l'ús de la geotèrmia, amb 21 pous excavats a més de 100 metres de profunditat que aprofiten la calor del subsol. Aquests proporcionen ja calefacció d'origen renovable als edificis públics del municipi i aquesta tecnologia comença a utilitzar-se per escalfar les cases.

ÉS NOTÍCIA | 3



AMADO FORROLLA

The Tyets, amb La Selvatana, millor orquestra.

The Tyets, Love of Lesbian i El Pot Petit es coronen a Lleida

Entrega dels premis ARC de la música ahir a la nit a la Llotja

GUIA | 35

Detingut el xòfer que va atropellar mortalment un tractorista a Puiggròs

Acusat d'homicidi per imprudència greu

Els Mossos d'Esquadra van detenir dimarts a la nit el xòfer del camió que hores abans havia atropellat mortalment un tractorista de 70 anys a la carretera L-200 a Puiggròs (vegeu SEGRE d'ahir). Està acusat d'un delicte d'homicidi per imprudència greu, després que l'atestat del sinistre va determinar que hi va haver una conducta negligent d'aquest xòfer.

COMARQUES | 17

Les pensions pujaran un 3,8 per cent el 2024, una mitjana de 41 € per als lleidatans

La pensió mitjana de Lleida pujarà el 2024 uns 41 euros al mes, amb la revalorització prevista d'un 3,8%, que es calcula amb la inflació mitjana de l'any.

ECONOMIA | 23

ENERGIA

El Govern avala 13 km de la línia d'alta tensió entre Alcarràs i Lleida

COMARQUES | 13

ESPORT BASE

Expulsat de l'At. Segre un juvenil per robar als seus companys d'equip

ESPORTS | 29

REGS

75 milions d'euros per modernitzar Pinyana i l'Aragó i Catalunya

COMARQUES | 12

ILerDent
Institut Dental
973 28 11 11
C/ Germanetes 2
25002 Lleida

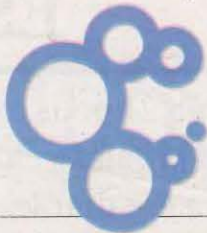
GARANTIA ILERDENT

LABORATORI PROTÈTIC PROPÍ PER A LA FABRICACIÓ I REPARACIÓ DE TOT TIPUS DE PRÒTESIS I FÈRULES DENTALS

ET GARANTIM LA COORDINACIÓ D'ODONTÒLEGS I PROTÈTICS, DES DEL DISENY FINS A LA FABRICACIÓ I COL·LOCACIÓ DE LA TEVA PRÒTESI O FÈRULA



PROMOS GRATIS
www.ilerdent.com



Nen, apaga el mòbil que anem a sopar...

Sra. Directora:

Aquesta frase tan senzilla i alhora carregada de missatge, estic ben segur que a molts de vostès els deu ser molt familiar.

És de justícia reconèixer l'evolució tecnològica que els últims anys hem rebut per facilitar-nos el dia a dia. Un clar exemple és el mòbil. Donaré unes pinzellades recollides de la premsa sobre aquest aparell.

El passat any 2022, Espanya va sumar més de 56 milions de línies mòbils, amb un total de 54 milions d'aparells. Segons dades oficials, Espanya té aproximadament uns 48 milions d'habitants, només cal comparar i fer números.

El més preocupant, i em considero pare afectat, és que el 49 per cent dels joves entre 17 i 24 anys fan un ús diari del mòbil de més de 4 hores. Jo crec que s'han quedat curts, només cal observar el món exterior. Citaré dos exemples. L'altre dia vaig pujar a l'autobús, hi havia una dotzena de passatgers i tots estaven amb el mòbil a la mà. A casa meua hi ha tants mòbils com barrets i, si observem la gent que camina pel carrer, la majoria porta el mòbil a la mà utilitzant-lo.

És cert que a través de les aplicacions del mòbil gestionem el dia a dia (banc, salut, compres, premsa), però l'ús abusiu pot provocar situacions complicades d'addicció, de dessocialització de la persona, arribant a extrems que les persones només es parlen per WhatsApp.

Per acabar, a casa meua, a l'hora dels àpats, els mòbils queden guardats en el calaix de sastre, almenys de moment.

UN VEÏ DEL CARRER VICTÒRIA KENT

Amb internet la ximpleria s'ha globalitzat

Sra. Directora:

No pretenc amb aquestes paraules donar-me-les de setciències, només és una d'aquestes petites observacions que s'albiren en les nostres lectures de cada dia.

En primer lloc, cercar en internet no ens converteix en savis. Internet serveix per resoldre dubtes puntuals. Si en un moment determinat necessitem trobar la resposta a una determinada pregunta o qüestió, podem recórrer a un cercador. Això no significa que aquest descobriment formi part del nostre ser i estar.

Sabem que en molts casos les realitats són altres: que algunes persones es considerin posseïdors de la veritat perquè són capaces de resoldre tots o quasi tots els seus dubtes i la

LA CARTA DEL DIA

Falta de professorat

SRA. DIRECTORA:

Com a AFA de l'Institut de la Pobla de Segur, volem denunciar que els alumnes de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO que cursen francès encara no tenen professor titular d'aquesta assignatura. D'ençà que va començar el curs acadèmic, el 6 de setembre, el departament d'Educació no ha estat capaç d'assignar un professor de francès per als nostres fills i filles. La cosa s'agreuja si pensem que el nostre és 1 dels 5 centres que cursen Batxibac a la província

de Lleida. Recentment, s'ha creat la delegació territorial d'Educació a l'Alt Pirineu i Aran que havia de millorar el servei, però encara ha agreujat més les mancances del territori. Com a famílies d'aquests alumnes, estem preocupades per aquesta situació i en les conseqüències que això pot portar per als nostres fills. Ens agradaria que es prenguessin les mesures necessàries per resoldre com més aviat millor aquest fet i, en la mesura del que sigui possible, evitar que torni a passar.

MONTSE NAVARRI GINESTÀ. PRESIDENTA AFA INSTITUT DE POBLA DE SEGUR

que altres plantegen cercant a Google i similars. Si es troben al carrer, utilitzen el seu mòbil per respondre la pregunta que algú els ha plantejat i a casa o a la feina utilitzen l'ordinador i es creuen que la resposta és de la seva collita.

Sabem que no és així, que la seva memòria no guarda la informació proporcionada. Que per aconseguir la resposta van haver de recórrer a un element extern. Està ben clar que la intel·ligència, com a tal, no té res a veure en el procés.

D'altra banda, el fet de disposar de tota una base de coneixements als dits no significa que els coneixements estiguin consolidats. No és el mateix el que sabem que allò que creiem que sabem. Els coneixements han d'adquirir-se en un procés laboriós que requereix temps i esforços. Allò que pot fer internet és enganyar a alguns i fer creure a uns quants que saben allò que no saben. En molts casos, ja no es recorden a la tarda el que van descobrir al matí.

Per finalitzar aquesta retòrica, un petit poema balconer. D'aguaitar internet.

D'aguaitar internet tens el cul pelat i ben escalfat d'estar allí assegut en una cadira.// Després vas plagiant frases escaients que dius a la gent

dins d'algun escrit mort sense cap vida.//

Amb interrogants i personalment sense dir pas res vas dictant sovint fums de fantasia.// I és que et fas pesat per a aquells lectors que aguaiten sovint com vas exposant la fatxenderia.//

Parles i aconselles, sense cap talent des dels teus altars van cantant sovint aquelles absoltes amb lletres sense esma, vestides de fruits de l'arrogància amb colors ben negres.

UN POETA DE BALCÓ

Caiem en els errors del passat

Sra. Directora:

Jo personalment crec que sí. Totes, absolutament totes les persones, hem comès errors i fins i tot els continuem cometent.

Els errors són el mecanisme pel qual aconseguim evolucionar com a individus i créixer com a persones. Ningú en aquest món no naix sabent-ho tot de la vida o sobre el món que l'envoltarà, per això a través del mètode assaig-error, aquest ens ajuda que les persones puguem aprendre com hem d'actuar i per què hem

de fer-ho d'una determinada manera.

Albert Einstein (gran físic alemany) ens va deixar aquesta bonica frase: "Una persona que mai no ha comès un error mai intentarà res nou." La saviesa popular ha fet seua la màxima que diu que l'home és l'únic animal que entrepussa dos vegades amb la mateixa pedra.

Sense cap mena de dubte, cometre errors és una part normal de les nostres vides, però jo em pregunto per què la majoria de nosaltres continuem repetint els mateixos errors una vegada i una altra, malgrat que se'ns ha ensenyat des d'una edat primerenca que hem d'utilitzar els errors com una manera d'aprendre i aconseguir superar-nos. En part, no hem de tenir por dels errors, ja que intentar evitar-los és l'error més gran de tots.

ENQUESTA

Sobre el Black Friday, creieu que...

- És una oportunitat.
- És una estafa.
- No ho sé.

Voteu i deixeu un comentari a www.segre.com

LA FOTO DEL LECTOR

ROSER SOLSONA. LLEIDA



La veritat és que ja no hi cap res més

Aquesta subscriptora del diari ens fa arribar aquesta foto, presa al migdia en un cèntric carrer de Lleida en què es pot observar que resulta gairebé impossible trobar espai per deixar bosses de brossa i desaprofitaments amb els contenidors a vessar.

A. SOLSONA

SANITAT FÀRMACS

Uns 14.600 lleidatans prenen deu o més medicaments diferents

Un de cada cinc majors de 75 anys està polimedicat, segons Salut || Els CAP d'Artesa de Segre, Tremp i Lleida Rural Sud són els més ben valorats de Catalunya

MARC CARBONELL

LLEIDA | Un total de 14.669 lleidatans, 12.544 de les comarques del pla i 2.125 del Pirineu, van tenir receptats deu o més fàrmacs diferents el 2022. Amb 1.507 usuaris polimedicats, el CAP de Mollerussa va ser el que en va registrar més, encara que el que va concentrar-ne un major nombre en termes relatius va ser el Primer de Maig de Lleida, on el 5,2% dels pacients (1.293) tenien prescrits deu medicaments com a mínim amb una durada igual o superior a tres mesos. Els segueix el CAP de Balaguer, on es va prescriure aquesta quantitat a 1.077 usuaris. Així ho indica la Central de Resultats que Salut va publicar ahir.

Aquest informe diu que una de cada 5 persones majors de 75 anys està polimedicada. Salut afirma que les persones amb més privació socioeconòmica estan més exposades a l'ús de múltiples medicaments, la qual cosa comporta riscos com efectes secundaris no desitjats o una menor eficàcia dels fàrmacs.

D'altra banda, els tres equips d'Atenció Primària (EAP) catalans més ben valorats són lleidatans: el d'Artesa de Segre és el que va obtenir una puntuació més gran (8,93), seguit de Tremp (8,89) i Lleida Rural Sud, el centre del qual és el consultori d'Albatàrrec (8,71). Els més mal valorats de la província són els de Tàrraga (6,72) i Cervera (7,24), encara que amb millor nota que molts d'altres regions sanitàries. De fet, els EAP de l'Alt Pirineu i Aran i Lleida són els més ben valorats de Catalunya, amb unes notes mitjanes de 8,12 i

RÀNKING PER CAP

El de Mollerussa és líder en pacients polimedicats i el Primer de Maig ho és en percentatge d'usuaris

7,89. Els hospitals de Lleida, per la seua part, van registrar un índex de satisfacció de 8,26 sobre 10, lleugerament inferior al 8,32 català. El més ben valorat és l'Hospital Comarcal del Pallars, a Tremp (8,55), seguit pel Santa Maria (8,47) i l'Arnau de Vilanova (8,26). Finalment, el de la Fundació Sant Hospital de la Seu va ser el que va rebre una puntuació menor, de 7,99. L'últim informe de la Central de Resultats del departament també mostra que els hospitals de Lleida ciutat són els que van tenir una despesa més gran per pacient l'any passat, de 5.647,7 euros.

DADES

12.544

PACIENTS DEL PLA

Hi va haver polimedicats amb deu o més fàrmacs diferents l'any passat.

2.125

PACIENTS DEL PIRINEU

Van prendre deu o més fàrmacs durant un temps mínim de tres mesos, el 2022.

8,12

NOTA MITJANA

Dels EAP de l'Alt Pirineu i Aran, els més ben valorats de Catalunya seguits dels de Lleida (7,89).

GIS EN LLUITA CAP BALÀFIA



Protesta al CAP de Balàfia. Una vintena de membres del personal d'administració del CAP de Balàfia va protestar ahir contra l'acord entre ICS i sindicats perquè "no garanteix condicions més justes per a tothom".

MARC CARBONELL



Més de 150 professionals sanitaris es van formar ahir a la sala d'actes de l'Arnau.

Estada més curta a l'UCI amb la seua "humanització"

■ Més de 150 professionals sanitaris de la Unitat de Cures Intensives (UCI) de l'Arnau van assistir ahir a un curs per formar-se en estratègies de sedació, analgèsia i maneig del delírium -estat mental de confusió i reducció de la percepció de l'entorn- en els pacients crítics. "Si els sobredem retardem la seua recuperació, la desconexió de la

ventilació mecànica, la sortida de l'UCI i la reincorporació en la vida diària", va assegurar el cap de Medicina Intensiva de l'Arnau i director territorial de crítics, Jesús Caballero. Va explicar que "vam començar un programa d'humanització l'any 2018 amb el qual tenim els pacients més deserts amb nous monitors per poder controlar el seu dolor i

incorporem els familiars, farmacèutics i fisioterapeutes". Va detallar que dos cuidadors principals per pacient poden accedir a l'UCI les 24 hores del dia i que aquests canvis han permès reduir el temps mitjà d'estada a l'UCI de l'Arnau de 8 a 5,8 dies. Lleida disposa de trenta llits d'UCI, vint-i-dos a l'Arnau i divuit al Santa Maria.

PARTITS

El PP de Lleida i Osca s'uneixen per col·laborar

LLEIDA | El líder municipal del PP, Xavi Palau, es va reunir ahir amb l'alcaldesa d'Osca, Lorena Orduña, i el president de la diputació d'Osca, Isaac Claver (també del PP), amb l'objectiu d'"establir llaços de col·laboració" entre totes dos capitals i províncies "per poder impulsar el desenvolupament econòmic i social dels seus ciutadans".

Palau va instar a deixar enrere "els anys en els quals Lleida ha estat d'esquena a la comunitat autònoma veïna" i va reclamar, entre altres actuacions, acabar l'autovia Lleida-Osca i connectar les dos capitals per mitjà de ferrocarril.

BARRIS

ERC insta el PSC a planificar les obres de Pius XII

LLEIDA | Esquerra Republicana a la Paeria demanarà al govern del PSC planificar totes les actuacions urbanístiques que s'ha compromès a fer al barri de Pius XII-Germanor. "Demanem que es defineixi un calendari de regeneració urbana de l'espai públic, com la renovació de la vorera de Pius XII, el passatge Riu Corb o solucionar els problemes de jardineres i fanals de Bisbe Irurita", va dir l'edil Sandra Castro. Els republicans també reclamaran solucionar el greuge que diversos veïns pateixen pel que fa al cobrament de l'IBI de zones públiques.

PARTITS

El Comú reclama més inversió en habitatge social

LLEIDA | El grup municipal del Comú va assegurar ahir que el govern té bloquejats 1,2 milions d'euros de l'Empresa Municipal d'Agenda Urbana (EMAU) per comprar habitatges socials des de l'any passat. Així ho va assegurar el conseller del grup a l'EMAU, Sergi Talamonte, que va criticar que no es destinin per a la compra d'habitatge per a persones vulnerables. És per això que va reclamar destinar aquests diners a ampliar el parc públic, així com crear una partida pròpia perquè la compra de pisos no depengui de les vendes de solars municipals.



www.pimecjovent.org

Tlf: 973.22.87.73

facebook.com/pimecjovent

@pimecjovent



Judit i Marta Badia
5A GENERACIÓ DE BADIA VINAGRES

Les germanes Judit i Marta Badia són la 5a generació de Badia Vinagres. Vinculades al món de la direcció d'empreses, del màrqueting i la direcció artística, volen capgirar la idea que la societat té sobre el vinagre mentre creen productes premiats arreu del món

"El vinagre és un producte fascinant, com ho és el bon vi"

Sou la 5a generació. Com heu arribat a fer vinagres a dia d'avui?

Cada generació de Badia Vinagres ha aportat el seu gra d'arena al projecte. La nostra història es remunta al 1908, quan l'Agustí Badia va fundar un petit celler a Mollerussa. En aquella època aquest territori era bressol de la vinya. El petit celler va anar creixent i expandint-se, de manera que hi incorporà licors, brandis i fàbrica de gel. Després van venir anys de declivi que van obligar a reconduir el negoci i a deixar de banda vins i destil·lats per centrar l'activitat en el vinagre. L'esforç i la tenacitat van permetre que el negoci aguantés i arribés al nostre pare, que va elevar els vinagres en un àmbit qualitatiu, apreciats en un perfil similar als vins. D'aquí va néixer la marca Gardeny, que ha marcat una nova trajectòria a la nostra activitat familiar, que ja va per la 5a generació.

Com us coordineu dues generacions juntes en la mateixa empresa?

El pare es dedica a recórrer les carreteres del nostre territori per portar els vinagres als nostres clients. També està molt lligat encara a la compra i a la selecció dels vins i a la fermentació dels vinagres, ja que és la seva vida. Ara som un equip jove i ben format el que ens dediquem a la resta de tasques de la vinagreria: l'elaboració del vinagre, l'envasat en els diferents formats, el control de la qualitat, la comercialització i venda nacional i l'exportació.

En quin moment esteu?

Actualment convivim a l'empresa la 4a i la 5a generació. La unió de l'experiència i saviesa de tota una vida de dedicació, juntament amb l'energia i les ganes de tirar endavant i d'adaptar l'empresa al món d'avui. Som apassionades i amb



Sabates o kets?
Kets

Cafè o infusió?
Cafè

iOS o Android?
iOS

Agenda, digital o en paper?
Paper

Sèrie recomanada
Marta: *La trena* de Laetitia Colombani

Judit: *Hazte la cama* de William H. McRaven

Quines són aquestes oportunitats?

Elaborem vinagres i agredolços amb els millors vins ecològics del territori i no ens posem límits a noves creacions i a desenvolupar noves aplicacions del vinagre més enllà de les amanides diàries.

Quins plans de futur teniu?

Continuar sent petits productors de vinagre de la màxima qualitat, mantenir els mateixos valors que ens han tramès les generacions anteriors i amb els ulls ben desperts per allò que ens brindi el món actual, ja sigui en el terreny social, polític o acompanyant els canvis de l'univers. Ens agrada posar consciència a fer territori, unint sinergies amb altres empreses i creant nous productes (com el projecte de crear un agredolç amb mel de taronger amb Mels Alemany o la creació del vinagre de poma ecològica amb Cal Valls), bé incorporant proveïdors tant de materials com de matèries primeres. És una manera de fer xarxa i

d'afavorir l'economia local. També ens hem marcat el repte de divulgar el món dels vinagres i de donar a conèixer la vinagreria centenària Badia. Així, vam pensar que una bona idea era obrir les portes al públic, tant a visites de grup com a escolars, en les quals expliquem la nostra història i les nostres instal·lacions. I, és clar, fer tastos de vinagre; la gent se sorprèn!

Creieu que tenim cultura del vinagre?

Bona pregunta. Fa poc vam organitzar dos focus grup amb persones que no coneixien els nostres productes, i la sorpresa va ser que en general la gent percep el vinagre com un producte fort, record de la seva infantesa, i els que busquen vinagres més suaus consumeixen els vinagres de Mòdena (elaborats a Itàlia) perquè no coneixen res més. Després de fer un tast dels nostres vinagres es queden sorpresos, ja que els vinagres Gardeny són vinagres amb un punt àcid (característica de tots els vinagres), juntament amb els sabors i aromes del vi del qual provenen amb clara definició, intensitat i riquesa de matisos. Ens agrada definir-los com vinagres gastronòmics, ja que enriqueixen el plat allà on els utilitzem i esperem anar canviant la mentalitat i la cultura del vinagre del nostre territori.

Teniu una àmplia gamma de productes, i una gran varietat d'agredolços.

I són una alternativa, del nostre territori, al vinagre de Mòdena. Som pioners i innovadors, i els vinagres de Moscatell, Vermut, Poma, Merlot, Riesling, Porto i Mel de flor de taronger han rebut diversos premis internacionals, com són els Great Taste Awards. Tot i això, la millor recompensa és rebre els comentaris dels que tasten el vinagre Gardeny.

Prop de 400 empresaris i autònoms van participar el passat 23 de novembre en el Lleida Empresa, la trobada anual de les pimes de Lleida per generar sinergies i fomentar el networking entre el teixit empresarial lleidatà. Antoni Cañete, president de PIMEC, va fer una crida que l'empresariat sigui actiu i ocupi el seu espai en l'ecosistema econòmic: "Hem fet de l'activisme empresarial la nostra filosofia i el Lleida Empresa n'és un clar exemple." També va destacar les bones dades de les empreses de Lleida, que "demostrin que són més competitives que la mitjana de les empreses d'altres territoris de Catalunya, i també més rendibles". Per la seva part, el president de PIMEC Lleida, Jesús Torrelles, va remarcar la importància de celebrar aquesta jor-



Crònica del Lleida Empresa 23

nada anual amb "empresaris i empresàries i casos d'èxit, que ens permeten veure que els nostres problemes també els han tingut altres que els podem considerar referents i evitar errors".

L'acte va estar conduït per la vicepresidenta de PIMEC Lleida, Laura

Sánchez, i el director comercial i soci fundador d'Ecostudi, Punt Eco i membre de PIMEC Joves Lleida, Ricard Vizcarra. La consultora Txell Costa va fer la conferència inaugural, dedicada al poder del pensament estratègic, els nous hàbits de consum, la retenció del talent i el lideratge i l'impacte empresarial del màrqueting i la tecnologia.

En el torn dels casos d'èxit van participar empreses del territori, que pertanyen a sectors complementaris però amb un fil que els uneix, com és la part social i la sostenibilitat. Així, hi van participar Pau Moragas, vicepresident i responsable de producció de l'Olivera; Montse Castillo, CEO de Repaq Packaging Consulting; Ferran Arjó, director d'Autoescola Pallars, i Mertxe Paris, propietària d'El Genet Blau.



AGENDA

Dijous 30 de novembre, 19.00 hores.

Taula rodona organitzada per l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Lleida: '25 anys de defensa dels drets i les llibertats'. La Comissió de Drets Humans del Col·legi continua celebrant els 25 anys de la seva constitució, en aquesta ocasió amb una exposició i una taula rodona. Amb aquest acte es tanca el 6è cicle *Memòria 2N* en commemoració al bombardeig de Lleida del 2 de novembre del 1937, un dels atacs més sagnants i indiscriminats ocorreguts durant la Guerra Civil Espanyola.



GUARDONS MOTOR



El restaurador Rafael Roig, a les instal·lacions del seu taller Restaura La Moto.

Premien un restaurador de motos clàssiques de Lleida

L'empresari Rafael Roig va rehabilitar una Lambretta 125 LD

REDACCIÓ

LLEIDA | El restaurador lleidatà Rafael Roig, l'únic de Catalunya centrat en la reparació de motos clàssiques, va recollir dimarts passat un accèssit en l'acte d'entrega dels Premis Bonaplata per a la valoració del Patrimoni Industrial Tècnic i Científic. Roig va presentar a aquest certamen una Lambretta 125 LD rehabilitada, que pertanyia al pare d'un client que volia recuperar-la.

"Estic molt orgullós per

aconseguir aquest accèssit, reconeix el treball que porto fent des de fa cinc anys quan vaig decidir dedicar-me per complet al món de la restauració", va explicar Roig a SEGRE. I és que aquest lleidatà, arquitecte tècnic de formació, va començar treballant al sector immobiliari als 18 anys però no va ser fins als 48 quan va decidir convertir la seua afició, la restauració de motos clàssiques, en la seua feina a temps complet. Al seu taller Restaura La

Moto, ubicat al carrer Alcaràs de Lleida, Roig rep desenes d'encàrrecs als quals, en moltes ocasions, pot dedicar fins a dos anys a acabar-los aplicant sempre la Carta Torí, un decàleg de directrius per restaurar patrimoni basat en la mínima intervenció i a mantenir el màxim de peces originals. "Que les peces originals continuïn donant vida a la moto és una de les coses més boniques d'aquesta feina", va assenyalar Roig a aquest diari.

INICIATIVES PROGRAMES

Cinc albergs lleidatans participen en el 'Vacances en família'

LLEIDA | La Generalitat a través de Xanascot, la xarxa jove d'albergs de Catalunya, ha obert el període d'inscripció de la primera convocatòria del 2024 del programa *Vacances en família* per a estades en albergs entre els mesos de gener i juny de l'any que ve.

Aquesta iniciativa ofereix estades familiars a preus avantatjosos als 27 establiments de la Xarxa d'Albergs Socials de Catalunya durant els períodes de ponts, vacances i caps de setmana dels quals quatre són a la demarcació de Lleida: el de la Seu d'Urgell; Les Estades de

Rialp; el de Tremp; i Era Garona de Salardú. L'objectiu d'aquest programa és potenciar el lleure familiar i la convivència entre els membres del nucli familiar, així com entre les famílies. Hi poden participar famílies residents a Catalunya i aquelles que viuen a l'estranger i estan inscrites en el registre de catalans residents a l'estranger.

Una vegada finalitzat el període de preinscripció, a les 12.00 hores de l'11 de desembre, el 13 de desembre se celebrarà el sorteig de les places davant de notari i el 15 de desembre es publicarà el resultat.

La miopia magna afecta el 8% dels adolescents

MADRID | Un de cada tres adolescents espanyols d'entre 12 i 18 anys és miop i a la meitat d'ells els ha pujat la graduació dos diòptries de mitjana en els últims cinc anys. A més, criden l'atenció els miops magnets, els que superen les sis diòptries, el percentatge dels quals ha passat de l'1,3 al 8,2%. Aquesta evolució ha activat les alarmes ja que el 10% dels miops amb més de 15 diòptries acaba en ceguesa i el 60%, amb despreniment de retina.

Més joves requereixen atenció de salut mental

BARCELONA | Les últimes dades de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya indiquen que els centres de salut mental infantil i juvenil han atès durant el 2022 un 9% més de pacients respecte al 2019, un percentatge que també creix en el cas dels adults, en un 5,5%.

INICIATIVES TRADICIONS

Propostes dolces per Nadal a la Seu d'Urgell

A càrrec de 12 establiments

C. SANS

LA SEU D'URGELL | Un total de dotze establiments de la Seu d'Urgell prepararan un any més proposades culinàries "màgiques" per aquestes festes de Nadal dins del programa local del *Món Màgic de les Muntanyes*. Els comerços que hi participen han preparat propostes tant dolces com salades i estan identificats a la porta amb un minairó d'alumini de mida real i un cartell identificatiu.

Hi participen pastisseries, fleques, carnisseries i salons de te que oferiran el *Dolç Màgic de les Muntanyes* amb propostes com galetes de gingebre i



Representants dels establiments participants en el 'Dolç Màgic de les Muntanyes'.

espècies (sense gluten, lactosa i baixa en sucre), galeta amb xocolata, cascavell de briox especiat, piruletes de Minairó, torró de xocolata amb neula caramel·litzada i sal o infusions de

te blanc de roses, entre moltes altres idees.

La regidora de Promoció Econòmica i Comerç, Gemma To, va agrair la col·laboració del sector "perquè sense ells

no seria possible un Nadal tan exitós com el que es podrà disfrutar a la Seu d'Urgell", i va convidar tots els veïns a passejar pels carrers decorats de la capital.

EDUCACIÓ

Tàrraga també vol limitar l'ús de mòbils entre adolescents

TÀRRAGA | L'Oficina Jove de l'Urgell de Tàrraga va marcar dimecres el punt de partida del moviment Adolescència Lliure de Mòbil a Tàrraga, un moviment per revertir la situació social en relació amb l'ús de dispositius mòbils en edats primerenques. En aquesta primera reunió es va reconèixer els centres educatius de la ciutat i a l'ajuntament per la feina realitzada en relació amb la necessitat d'una regulació en l'ús d'aquests dispositius a les escoles. D'altra banda es van debatre dubtes i possibles solucions per aconseguir combatre aquest problema. Aquelles famílies interessades a participar en aquesta iniciativa poden contactar a través del correu tarregaadolescencia-lliuremobil@gmail.com.

MÚSICA NOVELTAT



La banda de punk-rock Gos Mulla, al nou videoclip.

Gos Mulla estrena 'Alcarràs', amb un videoclip reivindicatiu

ALCARRÀS | La banda de punk-rock Gos Mulla va estrenar ahir el videoclip d'*Alcarràs*, un tema del seu primer EP, *L'Antimúsica*, i per al qual van comptar amb la col·laboració de 18 joves pagesos

d'aquesta localitat del Segrià. "Són la resistència d'un model de vida que desgraciadament està arribant al final", va explicar el grup, finalista aquest dissabte al concurs de bandes emergents de Lleida.

BECA

Estudi històric sobre el pantà de Sant Antoni

BARCELONA | El Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya i l'Institut Ramon Muntaner van atorgar ahir la cinquena beca Francesc Salvà, de 4.000 €, a un projecte sobre els habitatges obrers durant la construcció, a començaments del segle XX, del pantà de Sant Antoni, a Talarn, a càrrec de Laia Gallego Vila (Universitat de Barcelona).

SUBVENCIONS

Més de 58.000 € per a micropobles del Solsonès

BARCELONA | Catorze micropobles del Solsonès (amb menys de mil habitants) rebran un total de 58.905 euros per poder contractar l'any que ve espectacles professionals de teatre, música i festes en viu. Són ajudes del departament de Cultura, que al pla de Lleida suposen 370.000 € per a 86 municipis (vegeu SEGRE de dimarts).

PATRIMONI ROQUES



L'estany Gran de Basturs, al Pallars Jussà, forma part del complex de tosca calcària de Conques.

Conques, com a Mart

Busquen 'padrins' per als doms geològics d'aquesta zona del Pallars || Formacions identificades també al planeta roig

ACN

ISONA | CONCA DEL·LÀ | El Geoparc Orígens està adherit des de fa més d'un any al programa *Apadrina una roca* de l'Institut Geològic i Miner d'Espanya, que busca la conservació i el seguiment del patrimoni geològic. Des d'aleshores, s'han apadrinat nombrosos llocs d'interès geològic, però ningú s'ha interessat pels doms de tosca calcària del mont de Conques (al municipi d'Isona i Conca del·là, al Pallars Jussà). Es tracta d'una formació geològica única a Europa i de la qual només es troben exemples a Austràlia i

els Estats Units. Són espais emblemàtics en l'àmbit científic, amb una morfologia molt semblant al que podria ser un *volcà d'aigua*. Al mont de Conques hi ha onze elements cartografiats, que han estat utilitzats com a models per a l'estudi de doms identificats al planeta Mart.

Apadrinar una roca

Ara es vol despertar l'interès de la gent i que algú els apadrini. És una acció gratuïta i només es demana un compromís mínim d'una visita anual per comprovar-ne l'estat i, en cas de detectar-hi una incidèn-

cia, comunicar-la per poder ser reparada.

Contacte amb la NASA

La investigació ha relacionat aquests doms amb el de l'interior del cràter Crommelin, a Mart, que podrien haver-se format en condicions similars. El Geoparc Orígens va contactar amb la NASA per a possibles proves a Conques dels robots que van enviar al planeta roig. Però en aquell moment l'operativa del *Mars Exploration Rover* ja estava tancada, encara que no descarten futures col·laboracions.



El lloc del pare

Manuel Martín Cuenca és un gran director. Mai va necessitar focs d'artifici, ni anar ficant palla a les seues històries perquè tinguessin més presència coses que no importen, mètodes molt recorreguts. Martín Cuenca és en el detall, en les petites coses, en un guió ben estructurat on posa el seu talent. Un home que fa que històries mínimes tinguin la força necessària per ser ateses i sentides. Ho vam veure en la tremenda *Caníbal*, en *La flaqueza del bolchevique* o a *El autor*. Amb un guió escrit a quatre mans amb Lola Mayo, que sap molt bé el valor de les paraules i quan han de ser dites, Martín Cuenca ha buscat la llum de Cadis, aquest mar i les gavines, com el llibre que llegeix en bucle l'adolescent Andrea, *Juan Salvador Gaviota*, que li va regalar el seu pare fa ja molt

temps, mantenint una amistat propera amb un noi fidel a la seua honradesa emocional. *El amor de Andrea* se situa en un lloc de buit familiar, d'una separació que va deixar moltes preguntes en l'aire, aquestes que la jove vol recuperar per

EL AMOR DE ANDREA

Títol original: El amor de Andrea.
Any: 2023.
Durada: 101 min.
País: Espanya.
Direcció: Manuel Martín Cuenca.
Intèrprets: Lupe Mateo Barredo, Fidel Sierra, Cayetano Rodríguez Anglada, Irka Lugo, Jesús Ortiz, Agustín Domínguez.
Cine: Screenbox Lleida.



sentir-se, per tenir certes coses en comptes de dubtes. Ella pertany a una família fragmentada. Viu amb la seua mare i els seus dos germans petits que cuida, passeja i té present en tot moment. Andrea porta amb quotidianitat el paper d'una segona mare. És tot tendresa, franquesa, una cosa que li sembla necessària encara que, per a això, no gaudeixi de l'edat que té. La seua mare és una persona ofesa que vol oblidar i que la seua filla oblidi també el passat, a aquesta figura d'un pare inexistent però permanent en la memòria. La jove cerca amb tenacitat aquest home, desitja saber si encara l'estima, si l'ha oblidat. Vol mirar-li a la cara. Per això, al costat dels seus germans, el persegueix, el busca, fins i tot enfrontant-se amb paciència a una mare indignada.

A la pel·lícula hi ha la part



Els tres germans, amb la badia de Cadis de fons, a la pel·lícula.

judicial, els advocats, el mestre tutor, la decisió d'arribar fins al fons per recompondre els sentiments trencats, però d'una manera intel·ligent. No hi ha batalles, ni retrets, no hi ha intenció d'augmentar un drama familiar. *El amor de Andrea* llisca i tan sols defensa el de conèixer el lloc del pare en la vida d'una filla. Aquesta és una pel·lícula

senzilla, sense soroll i per moments bonica, amb imatges que busquen molt més la bellesa que la tragèdia i amb una actriu debutant, Lupe Mateo Barredo, que tot ho abasta amb els seus gestos i la seua mirada en el seu intent d'omplir un buit, en aquest dret de retrobar-se amb l'absència i després, seguir la seua vida.

JUAN FERRER



VIDAL VIDAL || DIA DE REG

SPQR

Diversos periòdics s'han fet ressò d'un estudi que revela que molts homes contemporanis pensen sovint en l'imperi romà, mig amb admiració, mig amb recança. N'hi ha que més d'un cop al dia, una secreta fal·lera que no gosin confessar. Alguns potser no es treuen del cap els fornits gladiadors que es deixaven la pell lluent de suor sobre l'arena ensangonada del circ... ¿Nostàlgia d'un patriarcat exercit sense manies, gràcies a arguments irrefutables com el *pilum* o el *gladius*, per entendre'ns la llança o l'espasa? Potser perquè l'únic que em veuria amb cor d'empunyar amb una mínima destresa seria l'*stilus*, punxó emprat per escriure sobre tauletes de cera, compto que dec ser l'excepció i de normal no tinc gaire presents ni romans ni romanes, si de cas aquells llegendaris calamars a la romana de la desapareguda cafeteria Brasil de Lleida o del restaurant Ca la Maria de Sant Guim o del cafè L'Avenç de Bellpuig, substituïts aquests darrerament a la carta per calamars a l'andalusa, més del gust dels paladars actuals.

Dit això, admeto que des de fa unes setmanes m'acompanya el record viu dels antics súbdits dels cèsars, però per un motiu diferent i justificat, sense segones lectures



Compto que dec ser l'excepció i de normal no tinc gaire presents ni romans ni romanes

psicològiques, d'ençà que vaig visitar al Museu de Lleida la magnífica exposició *Romans a Ponent*. Un repàs detallat i didàctic a la romanització d'aquests verals, a partir de tres nuclis importants com Ilerda, Ieso i Aesso, això és la capital del Segrià, Guissona i Isona. I de com els ilergets nadius esdevenien de ple dret ciutadans i fins i tot combatents imperials. Per exemple, uns lleidatans de l'època que es deien Quintus, Cneus i Publius prenien part en una batalla prop de Nàpols.

Queda clar que els noms també es romanitzaven. Noms curiosos, com els que consten a l'altar funerari dedicat pel tarraconense Sulpici Primitiu a la seva "dolça i merescuda" esposa ilerdense Baebia Ursina. O l'Antonia Saturnina, lliberta de Lucius Antonius Silvanus, isonenc compatriota de l'Emili Patern d'un dels pedestals exposats. O la inconsolable guissonenca Servilia Prepusa que figura a la cèlebre làpida de la petita Lèsbia. O el *diumvir* Gaius Marcus Masclus, fill de Marcia Tempestiva i germà de Sempronius Tempestiva, que pel llinatge devien ser dones geniüdes, a diferència de l'Atilia Valeriana evocada en un altre pilaret honorífic i amb un cognom que inspira tranquil·litat.

DIJOUS, 30 DE NOVEMBRE DEL 2023

privat

Entre poc i massa

Totes les persones amb sentit comú saben que la crisi climàtica és una realitat que hem d'afrontar entre tots i posar-hi remei immediatament. Fins aquí, tots d'acord. Ara bé, que una activista climàtica assegurí que hi ha persones que estan sospesant no tenir fills per l'"ecoansietat" és passar-se tres pobles. Si davant dels reptes que la història ha anat plantejant a la humanitat, les persones haguessin deixat de tenir descendència, ja no hi hauria habitants al planeta Terra.

The Tyets: "Visca el reggaeton"

La Llotja va acollir ahir els premis ARC de la música amb la presència d'estils variats. The Tyets, amb el seu "visca el reggaeton!"; l'aranesa Alidé Sans, amb una actuació en occità, i Paupaterres de Tàrraga, els més aplaudits.

la imatge del dia

Pisos barraca a la Mariola

La Mariola és el barri de la capital amb més pisos okupats, especialment als blocs antics. Alguns estan en condicions tan lamentables com aquest, la inquilina del qual va entrar després que quedés calcinat per un incendi.

l'ascensor



Santi Balmes

Cantant de Love of Lesbian, un dels premiats en la 21 edició dels premis ARC de la indústria musical que es van entregar ahir a Lleida.



Lluís Clotet

Alcalde de Cabanobona, municipi de la Noguera que avança en l'eficiència energètica gràcies a la geotèrmia, amb els 21 pous que exploten.



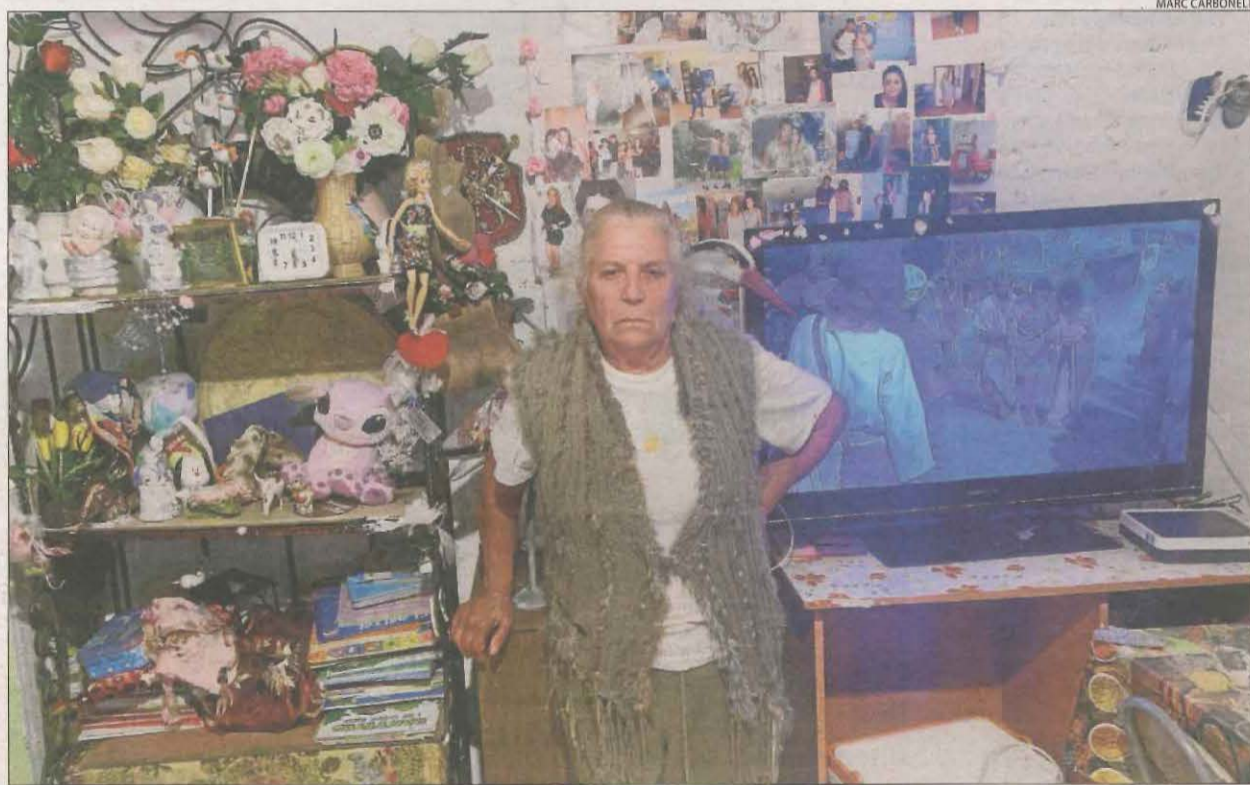
Rafael Roig

Restaurador lleidatà de motos clàssiques, guanyador d'un accésit dels premis Bonaplata de Patrimoni Industrial per recuperar una Lambretta.



Elon Musk

L'acomiadament dels empleats del comitè d'ètica d'X (abans Twitter) aboca la xarxa a un descontrol de continguts que afavoreix els extremismes.



MARC CARBONELL

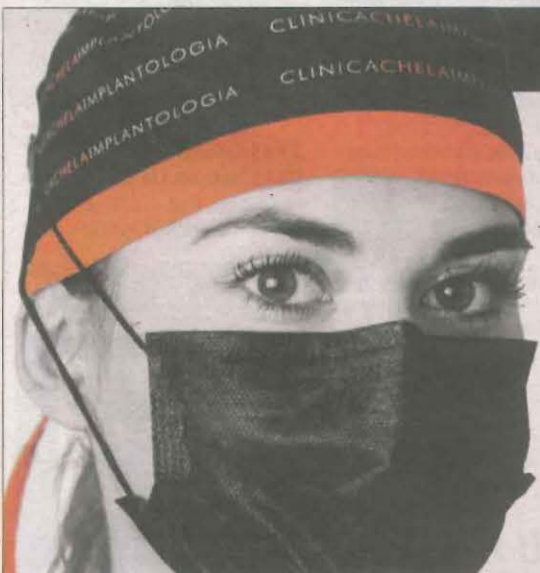
CLINICACHELA IMPLANTOLOGIA

DIGITAL DENTAL CLINICS

IMPLANTS I SALUT DENTAL

1ª VISITA I ESTUDI GRATIS

ESPECIALISTES EN IMPLANTOLOGIA AMB MÉS DE 30 ANYS D'EXPERIÈNCIA



Lleida 973 28 99 99

Balaguer 973 28 33 33

Mollerussa 973 64 33 33

